

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikohtu üldkogu
otsus
algtekst
18.02.2014
RT I, 21.02.2014, 14

Riigilõivuseaduse § 56 lõigete 1 ja 19 ning lisa 1 (1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis) põhiseaduslikkuse kontroll

Vastu võetud 18.02.2014

**RIIGIKOHUS
ÜLDKOGU**

KOHTUOTSUS
Eesti Vabariigi nimel

Kohtuasja number	3-2-1-168-13
Otsuse kuupäev	18. veebruar 2014. a
Kohtukoosseis	Eesistuja Priit Pikamäe, liikmed Tõnu Anton, Jüri Ilvest, Peeter Jerofejev, Henn Jõks, Eerik Kergandberg, Hannes Kiris, Lea Kivi, Indrek Koolmeister, Ants Kull, Villu Kõve, Lea Laarmaa, Jaak Luik, Ivo Pilving, Jüri Põld, Harri Salmann ja Tambet Tampuu
Kohtuasi	Riigilõivuseaduse § 56 lõigete 1 ja 19 ning lisa 1 (1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis) põhiseaduslikkuse kontroll osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 3 000 000 kroonikuni 3 500 000 krooni tuli hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 145 000 krooni
Menetluse alus	Clearstream Banking S.A. avaldus tagastada enamtasutud riigilõiv
Asja läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006,58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lõiked 1 ja 19 ning lisa 1olid 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 3 000 000 kroonikuni 3 500 000 krooni tuli hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 145 000 krooni.

2. Rahuldada Clearstream Banking S.A. riigilõivutagastamise avaldus. Tagastada Clearstream Banking S.A.-le (konto nr DE4450 0700 1009 3822 5000, Deutsche Bank Frankfurt(DEUTDEFFXXX)) hagiavalduselt enamtasutud riigilõiv 4058 (neli tuhatviiskümmend kaheksa) eurot 39 senti ja apellatsioonkaebuselt enamtasutud riigilõiv 4058 (neli tuhat viiskümmendkaheksa) eurot 39 senti.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Clearstream Banking S.A. (hageja) esitas 27. novembril 2009 Harju Maakohtule AS-i REC Varad (kostja) vastuhagi, milles palus kostjalt enda kasuks välja mõista 3 431 376 krooni 40 senti (219 304 eurot 92 senti) ja seadusjärgse viivise. Hageja tasus hagiavalduse esitamisel riigilõivu 145 000 krooni (9267 eurot 18 senti). Harju Maakohus jättis 1. novembri 2010. a otsusega tsiviilasjas nr 2-09-63084 hagi rahuldamata.

2. Hageja esitas 1. detsembril 2010 Harju Maakohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Tallinna Ringkonnakohtule, tasudes apellatsioonkaebuse esitamisel riigilõivu 145 000 krooni.

3. Tallinna Ringkonnakohus tühistas 18. mai 2011. a otsusega Harju Maakohtu otsuse ja saatis asja samale maakohtuleelmenetluse staadiumisse uueks läbivaatamiseks. Harju Maakohus rahuldas 31. mai 2012. a otsusega hagi ja mõistis kostjalt hageja kasuks välja 219 304 eurot 92 senti.

4.Kostjaesitas 2. juulil 2012 Harju Maakohtu 31. mai 2012. a otsusepeale apellatsioonkaebuse Tallinna Ringkonnakohtule. Tallinna Ringkonnakohusrahuldas 28. detsembri 2012. a otsusega kostja apellatsioonkaebuse,tühistas Harju Maakohtu 31. mai 2012. a otsuse ning tegi asjas uueotsuse, millega jättis hagi rahuldamata.

5.Hagejaesitas 25. jaanuaril 2013 Tallinna Ringkonnakohtu 28. detsembri 2012. aotsuse peale kassatsioonkaebuse Riigikohtule.

6.Kassatsioonkaebusegasamal ajal esitas hageja Riigikohtule taotluse tagastada enamtasutud riigilõivtsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 150 lg 1 p lkohaselt. Hageja leidis, et hagi esitamise ajal, 27. novembril 2009 jaapellatsioonkaebuse esitamise ajal, 1. detsembril 2010 kehtinudriigilõivuseadus tuleb jätta kohaldamata osas, mille kohaselt tsiviilasjashinnaga kuni 3 500 000 krooni tuli hagiavalduse ningapellatsioonkaebuse esitamisel tasuda riigilõivu 145 000 krooni(9267 eurot 18 senti). Hageja palus lugeda riigilõivupõhiseaduslikuks määraks kuni 31. detsembrini 2008 kehtinudriigilõivuseaduse lisa 1 järgi 81 500 krooni (5224 eurot36 senti). Enamtasutud riigilõiv on seega 4058 eurot 39 sentihagiavalduselt ja 4058 eurot 39 senti apellatsioonkaebuselt, kokku8116 eurot 78 senti.

7.Riigikohus jättis 13. juuni 2013. aotsusega tsiviilasjas nr 3-2-1-66-13 hageja kassatsioonkaebuserahuldamata. Riigikohus leidis, et hageja taotlus tagastada enamtasutudriigilõiv on olemuselt iseseisev kohtuasi ja tuleb võtta eraldi kohtuasjanaRiigikohtu menetlusse (otsuse punkt 18).

8.Vaadates läbi hageja taotlust tagastada enamtasutudriigilõiv, andis Riigikohtu tsiviilkolleegiumTsMS § 19 lg 4p 3 ja § 690 lg 1 esimese lause ning põhiseaduslikkusejärelevalve kohtumenetluse seaduse (PSJKS) § 3 lg 3 teise lausealusel 6. detsembri 2013. a määrusega tsiviilasja lahendamiseks Riigikohtuüldkogule.

RIIGIKOHTU TSIVIILKOLLEEGIUMI OTSUS

9.Tsiviilkolleegiumil tekkis asja läbi vaadateskahtlus, et 27. novembril 2009 ja 1. detsembril 2010 kehtinud riigilõivuseaduse(RLS) § 56 lg-d 1 ja 19 koostoimes lisaga 1 võisidolla osas, milles sätestasid kohustuse tasuda tsiviilasjas hinnaga kuni 3 500 000 kroonihagiavalduselt ning apellatsioonkaebuselt riigilõivu 145 000 krooni,vastuolus põhiseaduse (PS) §-ga 15 ja § 24 lg-ga 5.

10.Kolleegium viitas, et Riigikohus on tunnistanudpõhiseaduse vastaseks riigilõivuseaduse hilisema redaktsiooni, mis sätestasapellatsioonkaebuselt sama suure riigilõivu tasumise kohustuse eurodes, kuihageja tasus kroonides (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 7. mai2012. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-7-12).Samuti on Riigikohus tunnistanud, et põhiseaduse vastased olid hagi esitamiseajal kehtinud riigilõivuseaduse lisa 1 hageja makstud lõivust vahetultsuurem riigilõiv 160 000 krooni (põhiseaduslikkuse järelevalvekolleegiumi 29. oktoobri 2013. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-40-13) ja väiksem riigilõiv 130 000 krooni(põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 28. oktoobri 2013. a otsuskohtuasjas nr 3-4-1-37-13).

MENETLUSOSALISTE ARVAMUSED

11.**Riigikogu põhiseaduskomisjon**onseisukohal, et enne 1. juulit 2012 kehtinud riigilõivud olid põhiseadusegavastuolus.

12.**Hageja Clearstream Banking S.A.**palus11. veebruaril 2014 Riigikohtule TsMS § 685 alusel esitatudavalduses kohtul kaaluda, kas põhiseadusega vastuolus oleva riigilõivumääraasemel oleks võimalik kohaldada käesoleval ajal kehtivat riigilõivuseadust,mille kohaselt tuleks 219 304 euro 92 senti suuruse nõude puhulnii hagiavalduse kui apellatsioonkaebuse esitamisel tasuda riigilõivu 1900 eurot.Hageja pidas sellist riigilõivumäära proportsionaalseks nii menetlusökonoomikaku ka õigusemõistmise kulutuste kandmisest osavõtu eesmärkide valguses. Hagejamärkis, et praegu kehtiv riigilõivumäär on 2009. aastal hagiavalduse ja2010. aastal apellatsioonkaebuse esitamisel tasutud riigilõivust ligi viiskorda madalam, samuti on 2,7 korda madalam enne 1. jaanuari 2009. akehtinud riigilõivumäärast.

13. **Õiguskantsler** on seisukohal, et vaidlusalusedsätted on vastuolus PS § 15 lg-ga 1, § 24 lg-ga 5 ning§-ga 11.

14.Õiguskantsler märkis, et vaidlusaluse sättepõhiseadusevastaseks tunnistamise korral tasumisele kuuluva riigilõivumääramisel tuleb veenduda määratava lõivu põhiseaduspärasuses(propertsionaalsuses). Riigikohus on tunnistanud põhiseadusevastaseksriigilõivuseaduse norme, mille alusel tuli tasuda riigilõivu samas suurusjärgusvõi isegi vähem, kui hageja taotletud 2008. aastal kehtinud määr81 500 krooni (5224 eurot 36 senti) (nt 3195 eurot58 senti (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi11. aprilli 2013. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-31-12), 4154 eurot25 senti (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi19. veebruari 2013. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-28-12) 4473 eurot81 senti (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi10. aprilli 2013. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-30-12), 4793 eurot37 senti (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi10. aprilli 2013. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-27-12) ja 5432 eurot37 senti (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi30. oktoobri 2012. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-14-12)).

15.**Justiitsminister**leiab, et vaidlusalusedsätted olid põhiseadusega kooskõlas. Riigilõivud on kehtestatudmenetlusökonoomia tagamiseks, mis on põhiseaduslik õigusväärus. Lõivu määrasõltuvusse seadmine hagi hinnast aitab tagada, et hagi nõutav summa rajanebkhaju läbimõeldud arvestusel. Samuti sooviti lõivu määrad muuta tsiviilasjadelahendamisel võimalikult kulupõhiseks. Kuna on olemas õiguslik

mehhanismmaksejõuetu isiku riigilõivu tasumisest vabastamiseks, oli vaidlusaluneriigilõivu määr ministri hinnangul proportsionaalne vahend eesmärgisaavutamiseks.

VAIDLUSALUSED SÄTTED

16. Riigilõivuseaduse(RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 „Hagiavalduse, avalduse ja kaebuse läbivaatamine”lõiked 1 ja 19:

„(1) Hagiavalduse esitamisel tasutakse riigilõivu lähtuvalt hagi hinnast käesoleva seaduse lisa 1 järgi või kindla summana.

[---]

(19) Tsiiviilasjas tehtud maakohtu otsuse pealeapellatsioonkaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu sama palju, kui tulebtasuda hagi või muu avalduse esialgsel esitamisel maakohtule, arvestadesapellatsioonkaebuse ulatust.”

17.Lisa 1 riigilõivuseaduse juurde „Riigilõivutäismäärad avalduse esitamise eest tsiviilkohtumenetluses (kroonides)”(1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis)väljavõte:

Tsiiviiliasja hind kuni, k.a	Riigilõivu täismäär
3 000 000	[---]
3 500 000	145 000

ÜLDKOGU SEISUKOHT

I

18.Üldkogu vaatab praeguses kohtuasjas läbi hageja TsMS § 150lg 1 p 1 alusel esitatud avaldust tagastada ettenähtust rohkemtasutud riigilõiv.

19.TsMS § 150 lg 4 esimesest lausesttulenevalt tagastab riigilõivu kohus, kelle menetluses asi viimati oli. TsMS § 150lg 6 kohaselt lõpeb riigilõivu tagastamise nõue kahe aasta möödumisel selle aasta lõpust, millal riigilõiv tasuti, kuid mitte enne menetlusejõustunud lahendiga lõppemist.

20.Hageja esitas enamtasutud riigilõivu tagastamiseja riigilõivuseaduse põhiseaduse vastaseks tunnistamise avalduse kooskassatsioonkaebusega Riigikohtule 25. jaanuaril 2013. 13. juuni2013. a otsusega jättis Riigikohtu tsiviilkolleegium hagejakassatsioonkaebuse rahuldamata (tsiviilasi nr 3-2-1-66-13), kuid võttishageja enamtasutud riigilõivu tagastamise avalduse 4. novembri2013. a määrusega (nr 3-7-1-2-853) menetlusse iseseisva kohtuasjana. Seega esitas hageja enamtasutud riigilõivu tagastamise avalduse enne menetlusejõustunud lahendiga lõppemist. Üldkogu leiab, et hageja avalduse lahendamisel on RLS § 56 lg-d 1 ja 19 koos lisaga 1 alates1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis asjassepuutuvadsätted osas, mis nägid ette, et hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselthagihinnaga üle 3 000 000 krooni kuni 3 500 000 kroonituleb tasuda riigilõivu 145 000 krooni.

21.Põhiõiguse riive on selle kaitseala iga ebasoodusmõjutamine (vt alates Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi6. märtsi 2002. a otsusest asjas nr 3-4-1-1-02,p 12).

22.Hagiavalduselt riigilõivu tasumise nõue ja sellemäär riivavad hageja PS § 15 lg 1 esimeses lauses tagatud igauõigust pöörduda oma õiguste rikkumise korral kohtu poole (vt Riigikohtuüldkogu 6. märtsi 2012. a otsus asjas nr 3-2-1-67-11,p 22.1). Apellatsioonkaebuselt riigilõivu tasumise nõue ja selle määrriivavad PS § 24 lg-s 5 tagatud edasikaebepõhiõigust (Riigikohtupõhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 7. mai 2012. a otsuskohtuasjas nr 3-4-1-7-12,p 40).

23.Riigikohus on leidnud, et kõrgestriigilõivumäärast tulenev põhiõiguste riive ei ole olnud menetlusökoonomia jaõigusemõistmise kulude kandmise osalemise eesmärkide saavutamiseksproportsionaalne (vt nt Riigikohtu üldkogu 6. märtsi2012. a otsus asjas nr 3-2-1-67-11, p-d 27–28).

24.Eelnimetatud põhjustel on Riigikohus tunnistanudpõhiseaduse vastaseks ja kehtetuks riigilõivuseaduse alates 1. jaanuarist2011 kehtestatud redaktsiooni osas, mis nägi ette sama suure riigilõivutasumise kohustuse eurodes (9267 eurot 18 senti), kui hageja tasuskroonides (145 000 krooni) – nii hagiavalduse (Riigikohtupõhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 10. veebruari 2014. a otsuskohtuasjas nr 3-4-1-65-13)kui ka apellatsioonkaebuse (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalvekolleegiumi 7. mai 2012. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-7-12)esitamisel. Samuti on Riigikohus tunnistanud põhiseaduse vastaseksriigilõivuseaduse 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010kehtinud redaktsioonis lisa 1 tabelis vaidlusalusele riigilõivumääravahetult eelnenud (130 000 krooni) ja järgnenud (160 000 krooni)riigilõivud (vt Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 28. oktoobri2013. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-37-13 ja29. oktoobri 2013. a otsus kohtuasjas nr 3-4-1-40-13).

25. Eelviidatud otsuste õiguslikele põhjendustele tuginedes leiab üldkogu ka praeguses asjas, et tsiviilasjas hinnaga üle 3 000 000 kroonikuni 3 500 000 krooni hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt tasudatunud riigilõiv 145 000 krooni ei olnud menetlusökoonomia ja õigusemõistmise kulude kandmises osalemise eesmärkide saavutamiseks proportsionaalne abinõu.

26. Lähtudes eeltoodust ja juhindudes PSJKS § 15lg 1 p-st 5, tunnistab Riigikohus, et RLS (RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lg-d 1 ja 19 ning lisa 1 olid 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonivastuolus PS § 15 lg-ga 1, § 24 lg-ga 5 ja §-ga 11 osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 3 000 000 kroonikuni 3 500 000 krooni tuli hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 145 000 krooni.

II

27. Kuna üldkogu tunnistab RLS § 56 lg-d 1 ja 19 ning lisa 1 (1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis) osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 3 000 000 kroonikuni 3 500 000 krooni tuli hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 145 000 krooni, põhiseadusevastaseks ja jätab need normid kohaldamata, tuleb üldkogul määrata kindlaks riigilõiv, mille hageja oleks pidanud hagiavalduse ja apellatsioonkaebuse esitamisel tasuma.

28. Riigikohtu üldkogu on leidnud, et riigilõivuseaduse sätete põhiseaduse vastaseks tunnistamisetagajärjel tekkinud lünga saab täita kuni 31. detsembrini 2008 kehtinud riigilõivuseaduse lisa 1 tabelis ettenähtud riigilõivumääradega (vt Riigikohtu üldkogu 21. novembri 2011. a otsus haldusasjas nr 3-3-1-22-11, p 34; 6. märtsi 2012. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-67-11, p 29; 11. juuni 2013. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-27-13, p-d 30 ja 38). Üldkogu on jätkuvalt seisukohal, et riigilõivuseaduse sätetepõhiseaduse vastaseks tunnistamise tagajärjel tekkinud lünk tuleb täita kuni 31. detsembrini 2008 kehtinud riigilõivuseaduses ettenähtud riigilõivumääradega. Sellest lähtudes määrab üldkogu riigilõivu, mille hageja oleks pidanud hagiavalduse ja apellatsioonkaebuse esitamisel hagihinnalt 3 431 376 krooni 40 sentitasuma, 81 500 krooni (5224 eurot 36 senti).

29. Hageja tasuhagiavalduse esitamisel hagihinnalt 3 431 376 krooni 40 sentiriigilõivu 145 000 krooni ehk 9267 eurot 18 senti. Üldkoguhinnangul oleks hageja pidanud hagiavalduse esitamisel tasuma riigilõivu 81 500 krooni ehk 5224 eurot 36 senti. Seega on hageja hagiavalduse esitamisel tasunud ettenähtust rohkem 4058 eurot 39 senti (9267 eurot 18 senti – 5224 eurot 36 senti).

30. Hageja tasuhagiavalduse esitamisel hagihinnalt 3 431 376 krooni 40 sentiriigilõivu 145 000 krooni ehk 9267 eurot 18 senti, kuigi üldkogu hinnangul oleks pidanud tasuma 81 500 krooni ehk 5224 eurot 36 senti. Seega on hageja apellatsioonkaebuse esitamisel tasunud ettenähtust rohkem 4058 eurot 39 senti (9267 eurot 18 senti – 5224 eurot 36 senti).

31. Eeltoodust lähtudes tuleb hagejale tagastada hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt enamtasud riigilõiv 8116 eurot 78 senti (4058 eurot 39 senti + 4058 eurot 39 senti).

Priit Pikamäe, Tõnu Anton, Jüri Ilvest, Peeter Jerofejev, Henn Jõks, Eerik Kergandberg, Hannes Kiris, Lea Kivi, Indrek Koolmeister, Ants Kull, Villu Kõve, Lea Laarmaa, Jaak Luik, Ivo Pilving, Jüri Põld, Harri Salmann, Tambet Tampuu

Riigikohtunik Tõnu Antoni eriarvamus Riigikohtu üldkogu 18. veebruari 2014. aotsuse kohta kohtuasjas nr 3-2-1-168-13, millega on ühinenud kariigikohtunikud Hannes Kiris, Indrek Koolmeister ja Ivo Pilving

Nõustun üldkogu enamuse seisukohaga, et 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud RLS § 56 lõiked 1 ja 19 ning lisa 1 olid asjassepuutuvas osas põhiseadusega vastuolus (vt otsuse resolutsioonip 1) ja et riigilõivu tagastamise avaldus tuli rahuldada (vt otsuseresolutsiooni p 2).

Nõustuda ei saa aga üldkogu enamuse otsustusega, et põhiseaduse vastaseks tunnistatud lõivuregulatsiooni tõttu tekkinud lünk tuleb täita kuni 31. detsembrini 2008 kehtinud regulatsiooniga, mistõttu tasumisele kuuluv lõiv on 5224 eurot ja 36 senti (vt otsuse p 28). Seega tulnuks hagiavalduse ja apellatsioonkaebuse esitamisel tasuda lõivu kokku 10 448 eurot ja 72 senti. Sellest lõivumäärast lähtudes otsustati ka tagastamisele kuuluva lõivu summa.

Õiguskantsler märkis menetlusosalisena, et tasumisele kuuluva riigilõivu määramisel tuleb üldkogul veenduda määratava lõivu põhiseaduspärasuses (proportsionaalsuses). Seda üldkogu teinud ei ole. Üldkogu pole kontrollinud, kas kuni 31. detsembrini 2008 kehtinud lõivuregulatsioon on asjassepuutuvas osas põhiseaduspärane.

Leian, et menetlusökoonomia ja õigusemõistmise kulude kandmisest osavõtu eesmärgi (vt Riigikohtu üldkogu otsus asjas nr 3-2-1-62-10, p-d 44 ja 45) saavutamiseks piisab oluliselt väiksemast riigilõivust, mis ei ületaks riigilõiv tekkitavat, asja maakohtus ja ringkonnakohtus läbivaatamisega kaasnevat kulu. Miski ei õigusta nõuet, et isik peab oma õiguste kaitsekohtusse pöördumisel lisaks enda asja lahendamisele kaasnevate arvestuslike kulude hüvitamisele panustama riigi muude kulude kandmisesse. Kui menetlusökoonomia ja õigusemõistmise kulude kandmisest osavõtu eesmärk on täielikult saavutatav vähem koormava abinõuga, ei ole koormavamalt abinõu võimalik õigustada väitega, et see on efektiivsem.

Põhiseaduspärasekspean kehtivat lõivuregulatsiooni. RLS alates 1. juulist 2012 kehtivareduktsiooni § 57 lõigete 1 ja 15 ning lisa 1 aluseltuleks hagejal tasuda hagi hinnalt 219 304 eurot 92 senti (3 431 376 krooni 40 senti) hagiavalduse esitamisel 1900 eurot ja apellatsioonkaebuse esitamisel 1900 eurot, seega ligikaudu 2,7 kordavähem, kui üldkogu enamus otsustas.

Tõnu Anton, Hannes Kiris, Indrek Koolmeister, Ivo Pilving